

Kamarai minőségellenőrzések során feltárt hiányosságok alapján készült javaslatok a könyvvizsgálók számára

Kőműves Kinga

Pénzügyminisztérium, Számviteli és Közfelügyeleti Főosztály
Vezető kormányfőtanácsos

Összehasonlító információk – Egyedi minőségellenőrzések 2017-2021

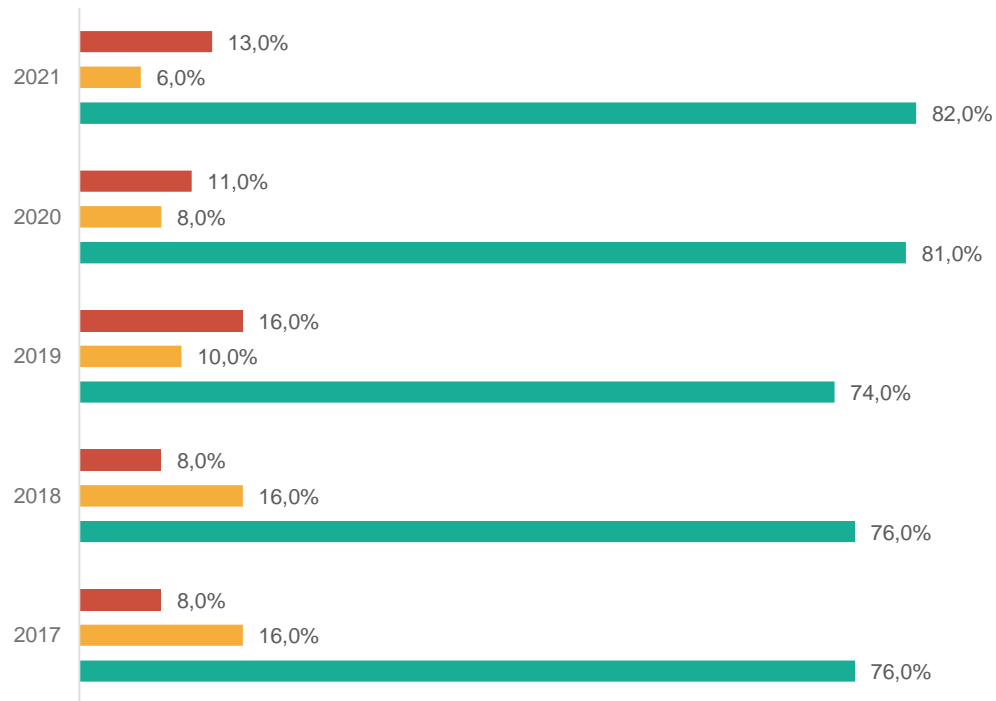
Megfelelt

**Megfelelt,
megjegyzéssel**

Nem felelt meg

Összehasonlító információk – Céges (MER) minőségellenőrzések 2017-2021

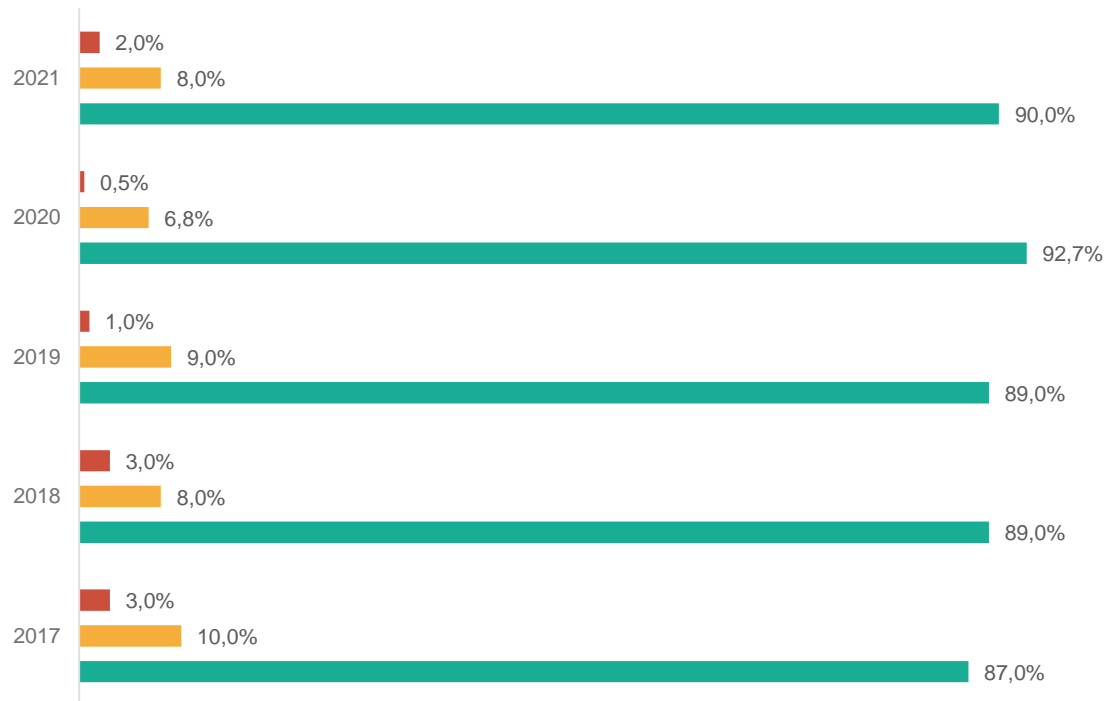
Megfelelt

**Megfelelt,
megjegyzéssel**

Nem felelt meg

Audit munkafázisok a vizsgálat során

A megbízás elfogadás meghosszabbításának vizsgálata, szerződés készítés

Munkaprogram készítése és végrehajtása

Könyvvizsgálói jelentés kiadása

Tervezési stratégia

Összefoglaló ellenőrzési dokumentum elkészítése, kommunikáció az ügyféllel

TÉMAKÖRÖK

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

4. A kockázatbecslés alapján kiválasztott jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

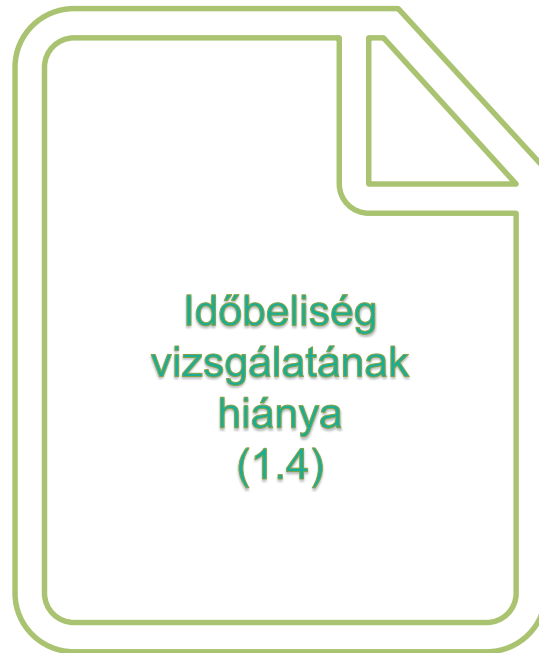

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

Javaslatok

 Nem lehet elegendő és megfelelő könyvvizsgálati eljárás, ha csak a Társaság MER szabályzatának 2 sz. melléklete tartalmazza a könyvvizsgáló függetlenségi, összeférhetlenségi követelményére vonatkozó nyilatkozatot, a bemutatott dokumentációnak is tartalmaznia kell a **könyvvizsgáló éves függetlenségi nyilatkozatát a kijelölt társaságra** vonatkozóan! Az sem lehet elegendő, ha a MER szabályzat 1-es számú mellékletében a megbízás elfogadására vonatkozó kérdései között nyilatkozik ugyan a függetlenségre vonatkozóan a könyvvizsgáló, de a szabályzat 2 sz. melléklete nem kerül kitöltésre!

 Új megbízás esetében alapvető függetlenségi kritériumok sérülnek, amennyiben a könyvvizsgáló például tagja a kijelölt társaság leltározási bizottságának és aktívan közreműködött a leltárfelvételen. → Ilyen esetben nem vállalhatjuk el a társaság könyvvizsgálatát!

 A Kkt. 45. § (1) bekezdése alapján:”A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására **szerződést csak írásban köthet**”.

 Amennyiben cégbírósi bejegyzés nem történik meg a könyvvizsgáló megválasztásáról, a könyvvizsgálónak dokumentált módon kell bemutatni, hogy írásban jelezte a könyvvizsgáló az ügyvezetés felé a bejegyzés pótlásának szükségességét!

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Nyitó egyenlegek vizsgálatának tervezésének hiánya (2.1.1)

Ügyfél megismerésének hiánya (2.1.2)

Előzetes analitikus elemzés hiánya (2.1.3)

Belső ellenőrzési rendszer felmérésének hiánya (2.2)

Csalás kockázata (2.3)

Lényegességhez kapcsolódó hiányosságok (2.4)

„SZÜK” azonosításának hiánya (2.5)

Kockázatbecslés dokumentálásának hiánya (2.6)

Zárási folyamatokhoz kapcsolódó vizsgálatok hiánya (2.7)

Könyvvizsgálati terv megfelelőségének hiánya (2.8)

Ügyfél megismerése

Ágazati tényezők

- piaci versenyhelyzet
- szállítói, vevői kapcsolatok
- technológiai fejlesztések
- tevékenység ciklikussága vagy szezonalitása

Szabályozási környezet

- alkalmazandó pénzügyi beszámolási alapelvek
- jogi és politikai környezet (adózás, kormánypolitika)
- környezetvédelmi törvények

Egyéb külső tényezők

- gazdaság általános állapota
- kamatlábak, finanszírozás rendelkezésre állása
- infláció, valutaleértékelés

➤ A gazdálkodó jellegének áttekintése

a) Üzleti tevékenység megismerése

- bevételforrások jellege
- termékek vagy szolgáltatások és piacok
- gazdálkodás menete
- elektronikus kereskedelemben való részvétel
- földrajzi eloszlás és ágazati szegmentáció
- termelő berendezések, raktárak és irodák elhelyezkedése
- főbb vevők
- fontos szállítók
- foglalkoztatási helyzet
- kutatási és fejlesztési tevékenységek és ráfordítások
- kapcsolt felekkel folytatott ügyletek

b) Finanszírozási háttér megismerése

- adósság struktúra,
- szerződéses biztosítékok,
- korlátozások,
- garanciák és a mérlegen kívüli finanszírozási megállapodások
- lízingek
- a tulajdonosok vagy hasznhúzók (helyi, külföldi, üzleti hírnév és tapasztalat);
- kapcsolt felek

c) A beszámoló készítés jellemzői

- Alkalmazott számviteli alapelvek és ágazat specifikus gyakorlat
- Árbevétel elszámolásra alkalmazott számviteli politika
- Készletek számbavételi és értékelési eljárásai
- Szokatlan vagy összetett ügyletek elszámolásai
- Számviteli politika változásai és okai stb

Javaslatok

- Nyitó egyenlegek vizsgálata: **Nem lehet elegendő**, ha a könyvvizsgáló mindösszesen egy feljegyzést készít, hogy a nyitó egyenlegek egyeztetése megtörtént, de a munka elvégzéséről nem készül munkalap, vagy feljegyzés az anyagban!
- **A dokumentációnak tartalmaznia kell** az ügyfél tevékenységének megismeréséről, az ágazati, szabályozási tényezőiről készített feljegyzéseit. (315/11a,b,c)”.
- A gazdálkodó teljesítményének, mérlegének és eredménykimutatásának áttekintését és elemzését, a célok és stratégiák, valamint a kapcsolódó üzleti kockázatok megismerését **dokumentálnia kell** a könyvvizsgálónak.
- Minden esetben **szükséges a belső ellenőrzési rendszer felmérése, kockázatok azonosítása**. Amennyiben egy cégcsoport tagjaként a társaság szoros felügyelet alatt áll, akkor valószínűsíthető, hogy a belső ellenőrzési tevékenység fennáll. A dokumentáció alapján le kell vonni a következtetést, hogy a belső ellenőrzési tevékenységre nem, vagy tud-e támaszkodni a könyvvizsgáló.
- **IT rendszer vizsgálatára** vonatkozó munkapapírok készítése

Javaslatok

A csalási kockázatok felmérését, valamint a célirányos vizsgálatok tervezését és végrehajtását **dokumentálni szükséges!**

A könyvvizsgálónak a tervezés szakaszában ki kell térnie a csalás-hamisítás kockázatának felmérésére, pl. interjú készítése a vezetéssel, ill. az elvégzett vizsgálatot megfelelően dokumentálnia kell! Nem lehet elegendő a kérdőív kipipálása, a feltett kérdésekre konkrét, releváns és ésszerű válaszokat kell írni. A számviteli politika ellenőrzéséről, felméréséről munkalapot szükséges készíteni/kitölteni. Továbbá a végrehajtási munkaszakaszban is szükséges vizsgálni a csalás-hamisítás kockázatát, valamint dokumentálni szükséges a célzott könyvvizsgálati eljárásokat. Dokumentáltan értékelni kell, hogy milyen típusú bevételekből származhatnak csalási kockázatok! Amennyiben a bevételek megjelenítését nem azonosítjuk csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázataként, akkor azt ésszerű indoklással szükséges alátámasztani!

Csalás kockázata

A KÖNYVVIZSGÁLÓ FELELŐSSÉGE A CSALÁS KAPCSÁN

- azonosítsa és felmérje a pénzügyi kimutatások csalásból eredő **LÉNYEGES HIBÁS** állításainak kockázatait,
- elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerezzen a csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázatairól a megfelelő válaszok megtervezésén és megvalósításán keresztül,
- megfelelően válaszoljon az azonosított vagy gyanított csalásra

Csalás kockázatának kezelése

- Váratlan helyszíni ellenőrzések (készlet, készpénz)
- Kiszámíthatatlanság beépítése a könyvvizsgálatba
- Visszaigazolások (készlet, követelés, kötelezettség)
- Jelentős, szokatlan ügyletek részletes vizsgálata
- JET (journal entries teszt, naplótételek tesztelése)
- Részletes elemző eljárások
- Munkatársak kikérdezése (interjú)
- Szakértők igénybevétele
- IT alapú könyvvizsgálati technikák

Javaslatok

Gyakori hibák a lényegesség számításnál:

„A lényegességet 4 mutató szám átlagából számolta a könyvvizsgáló, és nem dokumentálta, szövegesen nem indokolta meg, hogy miért pont ezzel számolt”.

„Új, induló cég, tevékenységet nem végzett ezért a Könyvvizsgáló nullában határozta meg a lényegességi küszöböt. Nem kerültek a lényeges számlaegyenlegek, ügyletcsoportok meghatározásra, a kockázatbecslés hiányzik”.

„A tervezésnél a lényegességi küszöbérték számításánál még két mutató átlagolását alkalmazza, Mérlegfőösszeg és az Árbevétel összegét amelyet sem matematikailag, sem tartalmában nem tudott indokolni. Mit jelent a Végrehajtási lényegességi mutató fogalma a beszámoló szintjén nem tudta elmondani”.

„A lényegesség ugyan megállapításra került, de azt a könyvvizsgáló nem használta a könyvvizsgálat során elmondása szerint”.

Lényegességi szintek, mutatók:

Beszámoló egészére

Ügyletcsoportokra,
számlaegyenlegekre

Végrehajtási

Elhanyagolható

Viszonyítási alapok és határértékek - Javaslat

Adózás előtti
eredmény
5%-10%-a

Árbevétel
1%-3%-a

Összes
ráfordítás
1%-3%-a

Mérlegfőösszeg
1%-3%-a

Saját tőke
1%-3%-a

A mutatók átlagából számított lényegesség számítása 2016 óta nem megengedett!

Példa a lényegességi szint meghatározására

Viszonyítási alapok meghatározása :

1. A Társaság nagyon alacsony marginnal működik több egymást követő évben, és az adózás előtti eredmény nem a vállalat valódi teljesítményének mutatója (az előző években erősen ingadozott, főleg veszteségek). Bár a vezérigazgató fő mérőszáma az adózás előtti eredmény, minden más munkavállalói jutalom főleg a bevételtől függ. Az értékesítési vezetők teljesítményét is a bevétel összegével mérik.
2. A Társaság vagyona befektetésekből származik, a csoport vagyonkezelését látja el. A Társaság nem profit orientált, árbevétele nincs. A Társaság legjelentősebb mérlegsora a befektetett pénzügyi eszközök értéke, mely a teljes eszközérték 85 %-át teszi ki.
3. A Társaság bár profitorientált, az árbevétele kapcsolt vállalkozástól van, költség+margin módszerrel történik a számlázás.
4. Nyugdíjpénztár – nem az eredmény növelése az elsődleges, hanem a tagok pénzének a kezelése

Javaslatok

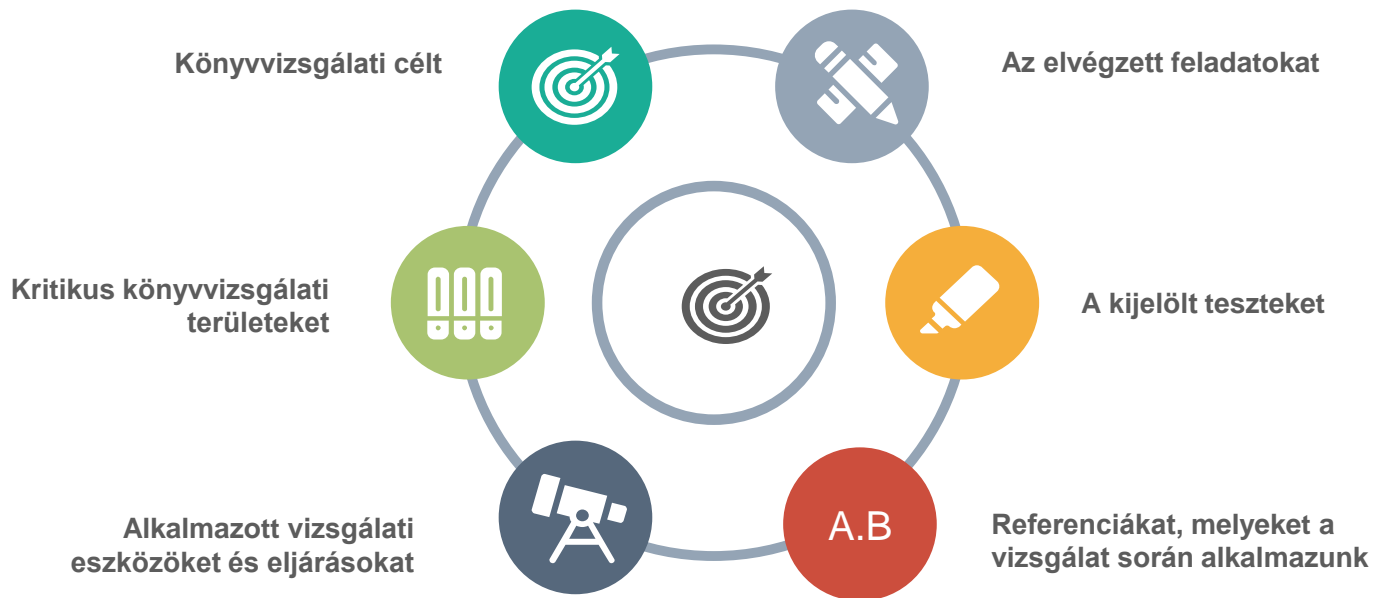
 A SZÜK szintjén történő azonosítást a könyvvizsgálónak be kell tudnia mutatni a dokumentációban. Azonosítania kell a magasabb kockázatú, lényeges területeket és számlaegyenlegeket a tervezési dokumentumban, (NEM csak mérleg oldalon!!) továbbá indokolni szükséges a kockázatbecslését állítások szintjén is.

 Ügyfél specifikus könyvvizsgálati munkaprogramot kell készíteni a tervezési dokumentum részeként!

 Önmagában az átfogó könyvvizsgálati terv nem elegendő, meg kell határozni a könyvvizsgálati eljárások jellegét, terjedelmét, ütemezését”.

 Zárási folyamathoz kapcsolódó vizsgálatok tervezése:például teljes tranzakciós lista teljességének vizsgálata, vegyes tételek szűrése kockázati alapon (szokatlan könyvelési tételek, könyvelt végző felhasználók jogosultságának vizsgálata, stb.).

Munkaprogram

Audit megközelítés

Kontroll
alapú

Szubsztantív
tesztelésen
alapuló

Kockázatbecslés – eredendő kockázat

Eredendő kockázat kimunkálása számlaegyenlegek szintjén (Értékelés: 0-3)

A könyvvizsgálati területek eredendő kockázatát befolyásoló tényezők

A

Mérlegsor megnevezése

1

2

3

4.a.

4.b.

5

6

7

8

9

Σ

Eredendő kockázat a mérlegsorok szintjén

Jelentős változás

Egyenleg aránya

Előző időszakban

Átfogó kockázatok, becslés alapján lényeges terület

Eszközök hiánya

Bonyolult

Becslések

Egyéb

az egyenlegben előző időszakhoz képest

a mérleg-főösszeghez képest

hibákat azonosítottunk

Tevékeny-ség

Csalás

Kontrollok vezetés általi felülírása

merülhet fel

számítások támasztják alá az egyenleget

támasztják alá a mérlegsor értékét

tényezők

Goodwill	0	0	0	1	2	0	0	0	2	0	5	Közepes
Részesedések	3	1	0	0	1	0	0	0	1	0	6	Közepes
Kapcsolt követelések	3	0	0	0	1	1	0	0	1	0	6	Közepes
Aktív időbeli elhatárolások	3	1	0	1	2	2	0	0	1	0	10	Magas
Értékesítés nettó árbevétele	3	3	0	2	2	2	0	0	0	0	12	Magas
Egyéb működési bevétel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alacsony
Eladott áruk és szolgáltatások	3	3	0	1	2	2	0	0	0	0	11	Magas
Működési ráfordítások	3	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	3	Alacsony
Személyi jellegű ráfordítások	3	3	0	-3	0	0	0	0	0	0	3	Alacsony
Egyéb ráfordítások	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	Alacsony
Értékcsökkenés és értékvesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alacsony
Pénzügyi műveletek bevételei	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	Alacsony
Pénzügyi műveletek ráfordításai	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	Alacsony

1-35%

alacsony

18%

35-65%

közepes

50%

65% felett

magas

83%

Az állítások szintjén azonosított kockázatok

Mérlegsor megnevezése	Eredendő kockázat (ERK)	Tétel lényegességi érték feletti?	KITÖLTENDŐ	
			Nagyszámú tranzakció?	Kritikus terület?
Goodwill	Közepes	-	Nem	nem
Részesedések	Közepes	igen	Nem	nem
Kapcsolt követelések	Közepes	-	Nem	nem
Aktív időbeli elhatárolások	Magas	igen	igen	igen
Értékesítés nettó árbevétele	Magas	igen	Igen	igen
Egyéb működési bevétel	Alacsony	-	Nem	nem
Eladott áruk és szolgáltatások	Magas	igen	igen	igen
Működési ráfordítások	Alacsony	igen	Igen	nem
Személyi jellegű ráfordítások	Alacsony	igen	Igen	nem
Egyéb ráfordítások	Alacsony	-	Nem	nem
Értékcsökkenés és értékvesztés	Alacsony	igen	Igen	nem
Pénzügyi műveletek bevételei	Alacsony	-	Igen	nem
Pénzügyi műveletek ráfordításai	Alacsony	-	Igen	nem

Lényeges területek

	Érintett állítások
Árbevétel	Előfordulás, Teljesség, Pontosság
Goodwill és befektetések	Létezés, Értékelés
Árbevétel és anyagjellegű ráf.	Előfordulás, Teljesség, Pontosság
Személyi jell. ráf.	Előfordulás, Pontosság

Audit program

Mérlegsor megnevezése	AUDIT program - ÉV közti vizsgálatok			AUDIT program - ÉV VÉGE			elemzés jellege	tesztelés jellege
	VIZSGÁLATOK tervezése			VIZSGÁLATOK tervezése				
	kontrol teszt (interim)	Elemző vizsg	Tesztelés	kontrol teszt (év vége)	Elemző vizsg	Tesztelés		
Goodwill	-	-	igen	-	igen	igen	trend	egyedi tesztelés, értékelés
Részeselek	-	-	igen	-	igen	igen	trend, különös tétel	egyedi tétel vizsg.
Kapcsolt követelések	-	igen	igen	-	igen	igen	trend, különös tétel	egyedi tesztelés, értékelés
Aktív időbeli elhatárolások	-	-	-	-	igen	igen	trend, különös tétel	egyedi tétel vizsg.
Értékesítés nettó árbevétele	-	igen	igen	-	igen	igen	trend	szerződések
Egyéb működési bevétel	-	igen	-	-	igen	igen	trend, különös tétel	egyedi tétel vizsg.
Eladott áruk és szolgáltatások	-	-	-	-	igen	igen	-	-
Működési ráfordítások	-	igen	igen	-	igen	igen	trend, különös tétel	egyedi tétel vizsg. - mintavétel
Személyi jellegű ráfordítások	igen	igen	-	igen	igen	igen	trend	járlék ésszerűség
Egyéb ráfordítások	-	igen	minimális	-	igen	aktualizálás	trend, ÉCS ésszer.	ÉCS ellenőrzés
Értécsökkenés és értékvesztés	-	igen	-	-	igen	igen	trend, különös tétel	egyedi tétel vizsg.
Pénzügyi műveletek bevételei	-	igen	minimális	-	igen	Minimális	trend, különös tétel	árf. diff, kamat vizsgálat
Pénzügyi műveletek ráfordításai	-	igen	minimális	-	igen	Minimális	trend, különös tétel	árf. diff, kamat vizsgálat

Tételek tesztelésre történő kiválasztása a könyvvizsgálati bizonyítékok megszerzése érdekében

Az összes tétel kiválasztás (100 %-os vizsgálat)

- A sokaság kevés, de nagy értékű tételekből áll;
- Jelentős kockázat;
- Automatikusan végzett számítás

Konkrét tételek kiválasztása

- Nagy értékű, vagy kulcsfontosságú tételek;
- Egy bizonyos összeg feletti összes tétel;
- Információszerzést szolgáló tételek.

Könyvvizsgálati mintavételezés

- Teljes sokaságra vonatkozó következtetés;
- Homogén sokaság;
- Nagy elemszám;
- Egyedenként alacsony értékek.

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

Nyitó egyenlegek vizsgálatának hiánya (3.1.)

Számviteli politika vizsgálatának hiánya (3.2)

Csalás kockázatának vizsgálata (3.3)

Bevételekhez kapcsolódó feltételezett csalási kockázat (3.4)

Kontrollok vezetés általi felülírásából származó kockázat (3.5)

Kapcsolt felek vizsgálata (3.6)

Fordulónap utáni események vizsgálata (3.7)

Javaslatok

- A vezetőség által elfogadott, aláírt számviteli politikát és mellékleteit kell vizsgálni, (ellenőrző lista) melynek eredményéről a levont következtetést tartalmaznia kell a munkalapnak, továbbá vizsgálni kell az összehasonlíthatóságot az előző évek gyakorlatával.
- Abban az esetben, ha a könyvvizsgáló a bevételekhez kapcsolódóan a csalás kockázatát magas kockázatnak értékelte, dokumentálnia szükséges, hogy milyen állításokból származhat csalási kockázat, illetve erre vonatkozóan milyen eljárásokat tervezett és hajtott végre.
- Minősíteni szükséges a kontrollok vezetés általi felülírásából származó lényeges hibás állítás kockázatát. Attól, hogy egy társaság jól szabályozott, még nem jelenti azt, hogy nincs meg az ösztönzés vagy nyomás, a lehetőség és a tett igazolása a kontrollok vezetés általi felülírására.
- Önmagában egy kérdőív kitöltése nem lehet elegendő és megfelelő könyvvizsgálati eljárás a fordulónap utáni események vizsgálatára vonatkozóan.

Kontrollok vezetés általi felülírás kockázata

Kontrollok vezetés általi felülírás kockázata:

Incentive/pressure (nyomás): Az EBITDA fontos mérőszám (KPI) a Társaság vezetése számára. A termelésért felelősök számára a termelés hatékonysága és a minőségi követelmények elérése szintén fontos teljesítménymutatók. Ezért úgy látjuk, hogy a menedzsment számára fennáll a potenciális nyomás lehetősége a kontrollok felülírására.

Opportunity (lehetőség): A társaságban a kontrollkörnyezet erős és havi riportálás keretében jelentenek a csoportnak. Az anyavállalat is szigorúan ellenőrzi a termelés hatékonyságát. A menedzsment, a jogi képviselők és a fő számviteli és IT vezetők köre általánosságban véve stabil, ugyanakkor az elmúlt évben a CFO személyében változás történt több alkalommal is. Ezen túlmenően a főkönyvelő személye is változott 2020-ban.

Attitude (tett igazolása/hozzaállás): A management attitűdje, az etikus és morális viselkedés kultúrája magas a társaságnál, a cég profitabilis volt a megelőző években. A kultúrát illetően nem történt változás a tárgyévben és szigorú monitoring rendszer van érvényben. Sem a tárgyévben, sem a megelőző években nem azonosítottunk csalást, vagy csalásra utaló jelet vagy hiányosságot az belső kontroll környezetben.

Következtetés: A kontrollok vezetés általi felülírás kockázatát magas kockázatnak tekintjük. (Összes állítás tekintetében.)

Bevételekhez kapcsolódó csalás kockázata

Bevételekhez kapcsolódó csalás kockázata:

Létezés: Az árbevétel 30%-a (mely a lényegességi szintet tekintve jelentősnek számít) harmadik félnek történő értékesítésből származik. A számlázott ár a harmadik felek által kötött keretszerződéseken (piaci ár), vagy az anyavállalat által javasolt árakon alapulnak, melyek esetében van lehetőség kedvezmény adására, valamint a mennyiségek alakulását is képes a társaság befolyásolni, de **előfordulhat, hogy az egyes árbevétel tranzakciók teljesítéssel nem alátámasztottak**, így az " létezés" állítást jelentős kockázatú állításnak tekintjük.

VAGY:

Fiktív értékesítések könyvelésének kockázata áll fenn olyan ügyletek számlázásával, amelyek mögött nem áll tényleges teljesítés.

Elhatárolás: A társaság rendszerint Európán belül szállít, melynek a szállítási ideje kb. 1-3 nap. A társaság utolsó kiszállítása 2021.12.20-án történt meg, így az elhatárolás állítást (vevő cut off - „elválogosság”) nem tartjuk jelentős kockázatú állításnak.

VAGY:

A bevételek esetében a csalás az év végi zárás manipulálásával történhet. Fennáll annak a kockázata, hogy a bevételt rossz időszakra könyvelik.

Teljesség: A Társaság a harmadik feleknek történő értékesítések kapcsán nem haladta meg a tavalyi értéket és a terveket sem, ezáltal a teljesség állítást nem tekintjük jelentős kockázatú állításnak.

VAGY:

A bevételek jelentősen csökkentek az elmúlt évben a Covid-19 miatt. A Társaság elérte az EBIT-célt (ebben méri a társaságot), és nincs nyomás a bevételek manipulálására azáltal, hogy a bevételeket egyik időszakra a másikkra tolják át.

Pontosság: A nem kapcsolt feleknek számlázott árak esetén a társaság a harmadik fél által kötött keretszerződés alapján, vagy az anyavállalat megküldött árajánlata alapján történik, azonban a területi képviselőnek lehetősége van az anyavállalat által megadott árak esetén %-os kedvezményt nyújtani a partnerek részére, így az "pontosság" állítást jelentős kockázatú állításnak tekintjük.

VAGY:

Az árképzés nem összetett, általában rögzített, és az aláírt szerződések vagy közbeszerzési pályázatok tartalmazzák. Minden egyes ügyféllel egyedi szerződések vannak érvényben, amelyekben az árképzést előre meghatározzák, és utólagos változtatásra - például kedvezmények vagy bónuszok révén - nem kerül sor.

Miért nem jó a bemutatott gyakorlat? Hogyan lehet elkerülni az ilyen hibákat?

„A könyvvizsgáló elmondása szerint vevői egyenlegközlő levelek az ügyfél által kiküldésre kerültek, de a könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazza sem ezeket, sem az egyeztetést az egyenlegekre vonatkozóan, esetleges alternatív eljárások sincsenek dokumentálva”.

„A banki kölcsönről nem áll rendelkezésre Banki Auditlevél és megerősítés - a kölcsön mértéke lényegességi szintet meghaladó, jelentős tétel”.

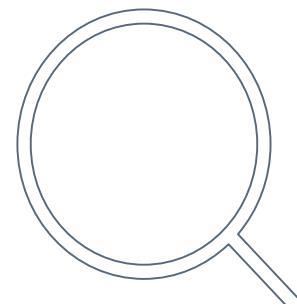
„A pénzeszközök létezésének igazolásánál nem kértek be banki egyenlegközlő leveleket”.

„A könyvvizsgáló a készletek leltározását a helyszínen nem ellenőrizte, alternatív vizsgálatokat a létezésre vonatkozóan nem végzett. A készletek ellenőrzésének alternatív eljárásai csak a folyamatos készletnyilvántartás adataira irányultak”.

„A könyvvizsgáló nem mérlegelte a kapcsolt féllel szemben több éve fennálló jelentős összegű (111 millió Ft) követelés megerősítésének szükségességét, sem a jogalapot (szerződés), sem az értékelés helyességét nem vizsgálta”.

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

- A vállalkozás folytatása elvének érvényesülése (4.5)
- Munkalapok egyeztetése a végleges pénzügyi kimutatásokkal (4.6)
- Elemző eljárások az áttekintés keretében (4.7)
- Archiválás (4.11)

Javaslat

 A vállalkozás folytatásának elvével kapcsolatos kételyeket elemezni szükséges melyről írásos dokumentumot kell készíteni.

 Egyeztetni szükséges a végleges mérleget és eredménykimutatást a könyvvizsgálati munkaterületek összesítését/összefoglalását tartalmazó munkalapokkal.

 Jelezni szükséges az áttekintés keretében, hogy elvégezték az elemző eljárásokat.

 A könyvvizsgálati dokumentáció archiválásának a jelentés kiadását követő 60 napon belül meg kell történnie.

6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

Összhang a teljeségi nyilatkozat és a vezetés által aláírt beszámoló dátumai között (5.1)

Könyvvizsgálói jelentés, vélemény szakasz, egyéb információk (5.3; 5.4; 5.5; 5.7)

Példa feladatok

Példa 1: A társaságnak jelentős exportárbevétele származik Oroszországból és a volt FÁK-országokból. A vevők különböző mennyiségi kedvezményekre jogosultak. A vevői szerződések nem egyformák. A vevők egy részével nincs olyan konkrét szerződés, amely rögzítené a szállítási feltételeket és a kedvezményeket, hanem keretszerződések vannak, amelyeket még a nyolcvanas években kötöttek. A számlázás rubelben történik. A korábbi években visszatérő hiba volt, hogy a számviteli osztály nem kapott időben információt a külkereskedelmi osztálytól a december utolsó két hetében értékesített árukról, és így nem tudta pontosan kalkulálni a vevőknek járó mennyiségi kedvezmények összegét sem. Azoknál a vevőknél, amelyeknél a szerződés nem rendelkezik konkrétan a mennyiségi kedvezményekről, a kereskedők néha kreatív megoldásokat találtak ki, például aláírtak a vevővel olyan megállapodást, amely rögzíti, hogy a vevő a kedvezményt a következő vásárlás összegéből vonhatja le. Nem volt olyan kontroll, amely biztosította volna, hogy a számviteli osztály értesüljön ezekről a megállapodásokról.

Kérdés: a fentiek alapján hogyan állapítaná meg a csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatát az árbevétel állításaira?

Megoldás (szubjektív)

	Állítások:				
Beszámoló sor:	előfordulás	teljesség	pontosság	elhatárolás	besorolás
Árbevétel:	<i>nem jelentős kockázat</i>	<i>jelentős kockázat</i>	<i>jelentős kockázat</i>	<i>jelentős kockázat</i>	<i>nem jelentős kockázat</i>

Példa feladatok

Példa 2: *Egy mobiltelefonok értékesítésével foglalkozó Társaság értékesítési vezetőjétől az alábbi információkat kaptuk: a Társaság bevételeinek döntő többsége Kínából származik. Az értékesítési útvonal a következő: vonattal Hamburgba szállítják a rakományt, ezt követően hajóra kerül az áru, mely egészen Brazíliaig utazik. A Társaság legjelentősebb bevétele december és január hónapban a karácsonyhoz és újévhez köthető kiszállításokból származik. Az értékesítési vezető bónusza az üzleti tervben meghatározott értékesítés nettó árbevételének elérésétől függ.*

Kérdés 1: *az elhangzott információk alapján család szempontjából mely állításokat tekintenénk jelentős kockázatúnak és miért?*

Kérdés 2: *Ha a kiszállítást 2021. december 31-én kezdik meg, hajóra 2022. január 2-án kerül, az áru CFR paritású (költség, és fuvardíj megnevezett rendeltetésű kikötő), akkor jogosan mutatja-e ki az ügyfél 2021. évi árbevételként a kiszállított mennyiség értékét?*

Megoldás (szubjektív)

Kérdés 1:

Előfordulás/Létezés:

Kockázatnak tartjuk, hogy az egyes árbevétel tranzakciók teljesítéssel nem alátámasztottak. Mivel a vezetés bónusza az árbevétel növeléséhez van kötve, akkor esetleg nem valós tranzakciók rögzítésével növelhetik a kimutatott árbevételt.

Elhatárolás:

A management az értékesítési tranzakciók nem helyes időszakra való rögzítésével tudja befolyásolni az árbevétel mértékét. Ha még x millió hiányzik az árbevétel terv teljesítéséhez, amitől függ a vezetés bónusza, akkor esetleg januári árbevételeket lekönnyelhetnek decemberben, hogy teljesüljön a terv.

Kérdés 2: NEM!

Példa feladatok

Példa 3: *Egy társaságnál az értékesítés nettó árbevétele az alábbiak szerint alakult:*

Az értékesítés nettó árbevétele összesen: 2.678.277.348 Ft, mely a főtevékenységekhez azaz közúti jármű, járműmotor alkatrészeinek, azon belül ajtómodulok gyártásához kapcsolódó folyamatokból származik. Ebből a belföldi értékesítés nettó árbevétele: 2.658.324.675 Ft mely egy vevőhöz kapcsolódik. Exportértékesítés 19.952.673 e Ft., mely EU irányba történő értékesítést takar több, főleg kapcsolt félnek. A végrehajtási lényegességi szint a tárgyév során 60.000.000 Ft volt.

Kérdés 1: Milyen eljárás lehet az egyik leghatékonyabb könyvvizsgálati módszer?

Feladat: Készítsen rövid munkaprogramot (minden állítás kerüljön lefedésre)!

Megoldás: (szubjektív)

Ebben az esetben hatékony könyvvizsgálati módszer lehet, ha a belföldi értékesítés esetében forgalomközlést végzünk, azaz megkérjük az ügyfelet, hogy az év végi nyitott egyenlegközlő vizsgálathoz hasonlóan készítse el a tárgyévi forgalomhoz szükséges számlarészletezőt (analitikát) melyet hozzácsatol a forgalomközlő levélhez melyet elküldünk a vevőnek. Érdeemes már a könyvvizsgálati nyitó megbeszélésen jelezni, hogy ilyen jellegű vizsgálatot fogunk végezni, így az ügyfélnek is lesz elegendő ideje tájékoztatni a vevőt, vagy akár már év közben is folyamatosan egyeztetni a forgalmat.

Abban az esetben, ha a forgalomközlés során nincs eltérés, (vagy ha van az az egyedi lényegességi küszöb alatti van) valamint az egyéb állítások vizsgálata során sem tár fel a könyvvizsgáló jelentős hibát (elhatárolás vizsgálat, jóváíró számlák vizsgálata, vegyes könyvelések vizsgálata az árbevétel kapcsán) úgy a megszerzett bizonyíték elegendő lehet. Mérlegelés kérdése, hogy az export árbevétel kapcsán a teljesség állításra végez –e további vizsgálatokat a könyvvizsgáló, de abban az esetben, ha nincs olyan információja mely alapján arra lehetne következtetni, hogy az export árbevétel nem teljes úgy jelentős hiba abból már nem származhat, hogy részletes vizsgálatot, például számlatesztet nem végzünk. Az export árbevétel a végrehajtási lényegességi szint alatt van.

Példa feladatok

Példa 4: Az XY Szálloda értékesítési folyamata úgy történik, hogy a rendszerben feladásra kerül az adott napi árbevétel az éjszaka folyamán, automatikus, zárt rendszerben.

A számla kiállítása csak ezt követően a következő nap vagy napokban történik. A számla kiállításának dátuma ezért a rendszer-technikai lépés miatt kerül másik időszakra, tehát a tényleges teljesítéstől számítva később kerül kiállításra a számla, miután az árbevétel már lekönyvelődött. A számla részletezőjében egyértelműen beazonosítható, hogy mely időszakra, dátumra történik az értékesítés.

Kockázatos időszak azonosítása: 2022.12.26 és 2023.01.06 közötti kiállított számlák vizsgálata szakmai megítélés alapján.

Kérdés: Milyen vizsgálatokat végezne a teljesség és az elhatárolás állítás lefedésére?

Megoldás (szubjektív)

Mivel alapvetően az üzlet készpénz alapú, tehát megnézzük a fordulónap előtti és utáni 6 napot. Bár a vendégéjszakák átlagos száma 4 nap, szakmai megítélésünk alapján ezt kiterjesztjük karácsony 2. napjától kezdődően (arra alapozva, hogy a trendek változtak, a szállóvendégek szentestét még családi körben töltik, de karácsony második napjától a turizmus fellendül és a karácsony-szilveszteri időszakot kihasználva a szállodák teljes kihasználtsággal működnek Magyarországon, és átlagtól eltérően több éjszakát töltenek egy szálláshelyen).

Fontos, hogy meggyőződjünk, hogy az általunk kiválasztott periódusban a kiállított számlák sorszámfolytonosak voltak, valamint, hogy az analitika főkönyvhöz egyeztethető (teljesség és pontosság állítás).

Ezt követően érdemes megvizsgálni, hogy az általunk kockázatosnak tekintett periódusban mennyire jelentős a kiállított számlák értéke a lényegességi szint alapján.

Amennyiben a kiállított számlák értéke a végrehajtási lényegességi szint felett vannak mindkét periódusban, úgy érdemes az egyedi lényegességi hibahatár feletti tételek kiválasztani úgy, hogy a le nem fedett egyenleg a vizsgálatunk végén e szint alá kerüljön.

Köszönöm a figyelmet!

Kérdések?